

עלון המשק גבעת חיים הקיבוץ המאוחד

25 74

* י'ד בניסן תשכ"ז * 24.4.67 *
עלון 781

כחדש הראשון בארבעה עשר
לחדש בין הערבים פסח!
והיה היום הזה לכם לזכרון
ותגתם אותו לזרתיכם חקת
עולם תתגהו. שמור את חדש
האביב ועשית פסח

בני חורין

ספק אם יש עוד עם, אשר חרות קדומים של יציאה מארץ עבדות הטביעה בו חותם בל-
יימחה כל כך על כל חולדותיו ועל כל מערכי נפשו הלאומיים; ובוודאי שאין עוד אומה,
שנצטוותה בתוקף רב כל כך על מצוות הזכירה ההיסטורית של "סיון העב-
דות, כאשר האומה העברית. כי ממקורו של נסיון קדום זה, בשחר ימיה של האומה, נחצב
מוסדה הסוציאלי, בו שורשי ההומאניזם האוניברסלי המייחד את
ספר התנ"ך, מתוכו עלתה ונתעצבה החושח השוחר של גאולי עב-
דות עם נדוני-עבדות בכל אחר ובכל תקופה.

"זכור את יום צאתך ממצרים" - קול קורא הוא העולה אלינו שוב ושוב מדפי התנ"ך,
כדי להחיות את האדם מישראל ולצוות עליו לשאת תמיד וברמה את נס החירות, כערך
אנושי דולאומי עליון ולסלוד מעבדות, גם מעבדות נרצעת, כלומר עבדות
מרצון, עבדות מפחד הסיכון והקושי שבחירות. דומה, כי כל יסורי הגאולה הפנימיים
וההיצוניים, וכל פיתויי סיר הבשר שבשיעבוד, כבר משוקעים וכלולים הם בסיפורי יצי-
את מצרים, שהיא אב-טיפוס למלחמות שיחזור ועצמאות שבכל הדורות.

לעולם אין החירות בחינת הישג חד-פעמי; תמיד ובכל מקום היא בחזקת תהליך ויעוד
ותמיד היא נחרנה לסכנות גם מבפנים. לכן מצווים עלינו המסורה והנסיון ההיסטורי גם
יחד לחרוד עליה, לשמור אותה, לטפחה ולבצרה בלב העם והיחיד. כלום מעשות האומות
בעולם, שעם הסרת אזיקי שיעבודן, מיד נתפתחו לנסות כוחן בגזילת חירותן של אומות
אחרות שמחוץ לגבולן, ובקיפוח חירותם של מיעוטים לאומיים שבחוץ גבולן, של "הגר הגר
בקרבו". אכן, החירות מבחן גדול הוא לזוכים בה, והקפיצה המהפכנית מביה-העבדים אל
ממלכת העצמאות יש והיא כרוכה בשיכחת העבר ובהתנכרות אל סבלות הזולת.

הרבה פנים לחירות והרבה מבחנים לה. והקשה שבהם - החירות הפנימית. חירות
במובנה המקובל היא חירות מדינית, שיחרור משיעבוד לעול זר, כפוי ואנוס. אך חמורה
ממנה היא השיעבוד מרצון. שיעבוד מאונס-תחום שליטתו הוא גוף האדם; שיעבוד מרצון,
פגיעתו היא הנפש והרוח. הראשון הוא בבחינת אסון, השני חטא לא יכופר; את הראשון
אפשר להסיר "ביד חזקה ובזרוע נטויה", את השני רק בהתגברות האדם על עצמו, במאבק
עם עצמו. לכן ציוותה עלינו ההגדה "כל אדם חייב לראות את עצמו כאילו הוא יצא
מצרים". היציאה ממצרים - לכל צורותיה וגילוייה - היא חובה, ולא זכות בלבד.
הפילוסופיה המדינית מאז הרנסאנס עומדת על זכות האדם לחירות זו חמציתה של
הדמוקרטיה. המוסר העברי, שנחצב מנסיון עבדות מצרים, עומד על חובת החירות,
כחובה מוסרית, שרק עמה נעשה יאדם בן-חורין במלוא המשמעות.

חירות-של-אמת אחות היא ל שוויון של אמת. במקום שישנו אדון ועבד לא
ישכון שוויון ממשי ובמקום שבני אדם אינם שווים ערך זה לזה, לא תיתכן חירות של אמת.
רק בני שוויון הם גם בני-חורין.

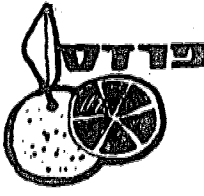
שלמה דרך

מינוגו של מרכז המשק

סוף סוף בא האביב. ההתחממות ניכרת בגידולי השדה השונים. העיבודים והזריעה מתנולים בקדחתנות כדי להשיג את הפיגורים, שנגרמו במשך החורף הקר והגשום.

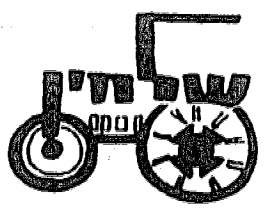
כ ו ת נ ה. הוחל בזריעה. אם כי הקילטור עדיין בעיצומו הוחל כבר בהדברת מזיקי הקרקע בשטחים הזרועים. השטחים - 1855 ד' - המוכנים לזריעה נראים יפה ורוויי מים.

ש ל ח י נ. החעוררות יפה של שטחים, אשר סבלו מעודף מים בחורף. התחילו להשקות את שטחי המרעה, החלתן וסלק הבהמות. במידה ונשאיר את הסלק עוד זמן מה באדמה - מובטח גם יכול יפה נזרעו 70 ד' תפוחי-אדמה; ה- חל בזריעה 40 ד' שעועית לבנה; שטחי שחת-הבקיה לפני קציר ואילו השבולת-שועל התנוונה מעודף מים. השנה נחליל בגידול חדש - עגבניות לתעשייה (60 ד') הנקטפות בקומביין והמיועדות לייצוא. גידול זה זוכה להש- בות רבות כולל מחיר מינימום. נקוה שנתחיל בו ברגל ימין.

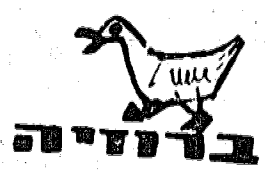
מ ט ע. הפריחה בעיצומה. היינו ממליצים בפני החברים לצאת ולראות מדאות מדהיבים של פריחת שזיפים, אגסים ותפוחים. אם היכול יהיה בהתאם לפריחה, הרי שיהיה עלינו "לסגור" את המשק למספר שבועות ולהתגייס לדילול ולקטיף.

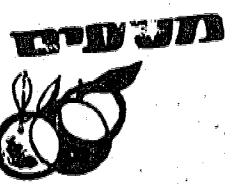
ובאמת כדאי להתחיל להתכונן לגיוסים אלה. ניכר פיגור רב בעיבודים השונים בגלל הרטיבות באדמה. כולו בן הפסדנו במשך החורף ימים רבים של טיפול וגידום, שרישומם עלול להתבטא בפרי בש- בועות הקרובים. הכרם בשיא הלי- בלו; האבוקדו גם הוא בפריחה לאחר שרק זה עתה סיימו את קטיף 70 טון פרי.

ב נ ד ת. סיימו את הקטיף. על אף הבהלה הגדולה של עודף פרי, ייצוא מוקטן והבשלה מוג- ברת - יצאנו מכל זאת בסדר. "עזרו" לנו בכך במידה רבה הברד והכפור, שהוציאו ממעגל המייצ- אים שטחים ומגדלים רבים. ואח- נו שכמעט לא נפגענו הגברנו את המשלוחים בשבועות האחרונים. המטע עומד כרגע בסיום הרחק העלים היבשים, הורדה גזעולים, השמדת נצרים וריסוס נגד עשבים.

פ ר ד ס. סיימו את קטיף השמוטי והאשכוליות ולמעשה אף את קטיף הלימון לתקופה הקרובה. הוחל בקטיף הורלנסיה וכולס יחד הצטיינו השנה ביבולים ועולים במידת מה על התוכנית. נקוה כי המחירים יהיו טובים ואז נזכה בענף זה לעונה טובה במיוחד. ממשיכים בעיבודים, גיזום יבש, גומות אויר ועוד.

ב ע ל י. ה כ נ ה. החכר'ה מתחילים להתאושש לאחר החורף הקשה. הצוות מתגבש והולך ובא- מח ניכרת התקדמות רבה בשטח המקצועי. הפיזור העצום בשטח והמיכונים הישנים באימון ובפי- טום מקשים על העבודה וגורמים לנזקים לא קטנים. יש לציין, שהשנה אין אמנם מחירי שיא כפי שזה היה אשחקד ובכל זאת עומ- דים המחירים ביציבות מסויימת ונקוה שיתזיקו בכך עוד תקופה ארוכה. לא מזמן השלמנו את הס- ככה הארוכה, אם כי באיחור מה, החקנו בה מאבס אוטומטי לנוחיות העובדים ובעלי-החיים ולחסכון ניכר בניצולת המזון. ממשיכים בשיכלולים שונים בעיקר בעזרת המסגרים, אם כי האפשרויות עוד רבות וגדולות. התכנית לקראת סוף השנה מצביעה על כ-260 טון בשר משוק וישנם אמנם סיכויים ר- רבים שנגיע לכך.

ר פ ת. עליה גדולה בייצור החלב ובמכירת הבשר. הצוות נה- נה כרגע מהזרמה כוח אדם צעיר ובהתאם לכך גם מיציבות מסויימת. כנראה שהשנה יהיו גם מחירי החציר והקש זולים יח- סית. הולך ונבנה פספף שירותים בבנייה טרומית לנוחיות "הזק- נים-הצעירים" והבנות.

ו ר ד י. נסתיימה שחי- לחם של 4 דונם וקליטתם משביעה רצון. הקמתה של החממה-מסתיימת והולכת. השתילה ברמה לפיגור. רב בעבודות טיפול בשטח הישן. עונה הייצוא מתקרבת לסיומה ואף כי אין לכנותה - עונה טובה - הרי ישנם סיכויים שמספר הפרחים יתקרב למספר שנקט בתוכנית. החילונו בשיווק פרחים לחנויות ואין ספק ששטח זה דורש עדיין חשומת לב מיוחדת. כבר עתה, לפ- ני תום עונת הייצוא, ברורה לנו הסיבה הרצינית לצימצום מספר הפרחים והיא - מיעוט החום. עובדה זו החריפה השנה במיוחד בשל החורף הקר. לקראת העונה הבאה יש לבצע חוספות ושינויים לא קטנים כדי להגיע לחום האופ- טימלי בחממות.

ש י ר ו ח י. העזר. עם תחילת העונה החקלאית מודגש גם החעוררות מסויימת בעבודות בענפי שירותי העזר ובמיוחד - במוסך ובמסגריה.

חלפה מחצית שנה והמחצית הש- ניה שונה בהרבה ובדוב הענפים מתחילה, למעשה, השנה רק עתה. לקראת חג האביב אני מאחל לכו- לנו עונה מוצלחת ועליה בפריזון וביבול.

י' ד בניסן תשכ"ז * 24.4.67 * עלון 781 * עמ. 2

י ו ז מ ה ש ה צ ל י ח ה

היוזמה, שנטלו על עצמם בשעתו מרים ויצחק בן-אהרן, להקים בישובנו מפעל זכרון למשה שרת - נשאה פרי. הרעיון להקים בית-זכרון כזה נבע מהחפז, שמילאה גבעת-חיים במאבק עם הבריטים הן במלחמה והן לאחריה.

הצעה זאת הובאה גם בפני מועצת עמק-חפר והופנתה על ידי שני הגורמים גם יחד אל ועדת ההנצחה המרכזית של הסוכנות והממשלה, המקימה מפעלים לזכרו של מ. שרת ז"ל. הפעילות הוכ-תרה בהצלחה. רשות ההנצחה החליטה בחיוב והודיעה על כך במכתב ליו"ר מועצת עמק-חפר ולמזכירות שלנו:

"רק עתה גמרנו את הדיונים בחוכניות ההנצחה לזכרו של משה שרת ז"ל, ובהם דנו כמובן גם בהחלטתכם להקים באי-זור המצור והקרבות בגבעת-חיים מרכז תרבותי, אשר ישמש מקום לועידות ולעצרות המוניות, וכך יוקם ארכיון ומו-זיאון ללימוד תולדות ההעפלה, המרי וההגנה של ההתייש-בות העובדת.

סוכם כי נשחחף בהקמת המפעל ב-50% מכלל ההוצאות, אולם בתנאי ברור שחלקנו לא יעלה על 200.000 ל"י. את הכספים נעביר לכם בשנות התקציב 67/8 - 68/9.

עז רצוננו להיות שותפים גם בהקמת המרכז וגם בחוכנו. אי לזאת מוצע כי תקום ועדה אשר תדאג לחוכן וכי אנו נשחחף בוועדה זו מהצעדים הראשונים.

אודה לכם מאד אם תאשרו קבלת מכתב זה ותודיעונו מה הם הצעדים אשר אתם עומדים לנקוט על מנת לבטח להקמת המפעל!"

בברכה
משה דיבלין
מנהל כללי

בעקבות הודעה זו נחקיימה אסיפה והדיון בנושא זה נפתח בדבריהם של בן-אהרן וישראל, אשר סקרו את המהלכים השונים שיהיה עלינו לעשות בהקמת מפעל כה גדול וכה חיוני.

"לבנין בית זה - אמר בין השאר י.ג. - שייכנה במסגרת חצי מיליון לירות נצטרך לגייס גם חלק גדול מן האמצעים הכספיים על ידי גיוסים מיוחדים ואח השאר מתקציב ההשקעות. המדובר הוא כמובן בהלוואות וברור שזה ידחה השקעות חיוניות אחרות כמו בניית מטבח חדש. לא מדובר פה על ארבע-יקטים שוטפים כמו - שיכון ובתי ילדים, שבהם לא נוכל לפ-גוע במידה ניכרת. כוונתנו להקים את המפעל חוץ השנתיים מן הערב הזה. כל בניין הנבנה חוץ זמן קצר ביחס עולה בזול יותר ומקדימים להינהנות ממנו והרי זה עיקרה של התכלית..."

באסיפה נבחרה ועדת ביצוע בהרכב הבא: ישראל גלר (מרכז), אבי תירוש, רות מאיר, מרים בן-אהרן, אריה זלוצקי, חנן דני-אל, יעקב קופלר, אריה חפר, יעקב שפי, אלי בן-משה, מיכל אפרת וי. בן-אהרן.

במסגרת הוועדה לבנין הבית יהיו כמובן שותפים גם נציגי הנהלת הסוכנות מטעם ועדת ההנצחה ויו"ר מועצת עמק-חפר - בן-צבי.

בישיבתה הראשונה של הוועדה נבחרו שלוש ועדות משנה והן:
1. לתכנון הבית - אריה זלוצקי, יעקב קופלר, יעקב שפי ויש-אל גלר.
2. ועדת תקציב - אריה חפר, בן-אהרן ויעקב שפי.
3. לאיגון החגייסותם של החברים - חנן דניאל, אבי תירוש וצבי מנבר (ועדה זו תרחיב את בסיסה על ידי הפעלת גורמים נוספים למטרה זו).

המבמות הפונקציונליות של המפעל

הכרונה היא לשני בתים (הדבר גם נרמז במכתב ועדת ההנצחה). אולם גדול להתכנסויות, עצרות-עם, חגים, קולנוע ותיאטרון; ומבנה שני (בוועדה קיימת נטיה שלא להצמידו לראשון) - ובו:
א. חדר גנזך בו ירוכז כל החומר על תקופת המרי וההעפלה, תקופה שמשה שרת היה פעיל בה בכל שלביה;

המשך
בעמוד הבא טור א'.

כי צד נבנה ?

שאלה זו הייתה נושא ל-דיון באסיפה והוצגה ע"י חנן דניאל. השאלה אקטואלית עתה מאחר וקי-בלנו מימון לבניית 8 יחידות שיכון נוספות.

לפי הסקר שערכו האח-דאים על הבנייה אצלנו מצטיירת התמונה הבאה:

המשק מונה עתה 480 חבר ש-230 מהם גרים בשיכון קבע והיתר בשיכון ארעי. חוץ עשר השנים הקרובות ימנה ישובנו בין 650 ל-700 חבר ובהתאם לכך שומה עלינו לבנות בקצב של 12 יחידות בשנה.

והשטחים העומדים לרשות מטרה זו - צפונה ממגרש החנייה שטח בן 17 ד', שארבעה ממנו יוקדשו לבניית "בית-שרת"; חורשת האורן בינינו לבין כפר-חוגלה; שטח בריכת השחייה הישנה; ומעט שטח סמוך לשפונת "קוקוריקו".

לפי המדידות שנערכו אפשר יהיה לבנות על חלקות אלו כ-50 בתים בני קומה אחת. "והיכן נמצא שטח רזרבי לבנייה נוספת?" - שאל חנן. ועל כן המסקנה היא - להתחיל כבר עתה בבניית בתים דו-קומתיים.

יעקב קופלר - (שהסחכן "לא להיות פו-פולרי") סקר את השגי-אות שנעשו בשטח החיב-נון והבנייה אצלנו בע-בר. הוא הציע להתחשב במכנה הדימוגרפי של החברים וכן לקחת בחש-בון את הבנינים הישנים שיש להרוס והציע להמ-שיך בבנייה נמוכה חוץ ציפוף הבנינים בשטח.

זכריה זינר - ראה דווקא בציפוף הבני-נים את מקור הרע והרעש הוא מחת בקורת חריפה על צורת הבנייה אצלנו המאפשרת לשמוע כל לחש רחש בחדר השכן. הוא צידד בבניה גבוהה, אך החייבת להיות יקרה יו-תר חוץ שימוש בחומר בי-דוד. (אגב הוא העיד על עצמו שהוא מרוצה משכנו).

המשך
עמ. הבא טור ב'.

(המשך - בית ההנצחה)

ב. חדר לעיון וללימוד חומר זה. מטרתו של חדר אינה מתמצית רק בריכוז החומר הארכיוני כי אם גם בפעילות של מחקר החומר ולימוד לקחיו ההיסטוריים. ג. חדר זכרון לחברינו - אלה שנפלו במאבק ובמלחמה ואלה שמסרו את נפשם על כיבוש האדמה ובנין ביתנו הקיבוצי.

לא מן הנמנע הוא, שנצטרף לבנין זה גם חדר לספרייה, אם יאפשר לנו זאת התקציב. יתכן וחדר הספרייה ייבנה כבר בחהלין הבנייה הכללי של המפעל או שייבנה בשלב מאוחר יותר.

מקומו של מפעל ההנצחה

לא היה קשה לחברי הועדה לקבוע את המקום, מאחר שועדה המחנה טיפלה בזאת במשך שנים - הן בקביעת מקום למרכז והן בקביעת שטחים להמשך פיתוח הבנייה. כך שההכרעה בשאלה זאת היתה מהירה וסיכומה נתקבל על דעת כל חברי הועדה.

פרטי ההחלטה: להקמת המפעל יוקצו שלושה וחצי דונם. השטח (לשעבר - המשתלה של סימה) בדרומו - מגרש החנייה; בצפונו - המרעה; במזרח - צריפי הצעירים; במערב - שכונת הוותיקים החדשה.

השטח נמצא במרכז הישוב הנבנה עתה והעתיד להכנות במקום הצריפים. בית ההנצחה ישתלב באורח טבעי בשטח המפעלים הספורטיביים שלנו - בריכת השחייה, מגרשי הטניס והכדורסל ואולם "הפועל" הגישה לבית חיה מן הכביש הראשי. בקרוב ייעקרו העצים המסתירים את המרחב, או אז יתברר במלואו טיבו של השטח המיועד.

בעיות תקציביות

ההקצבה של ועדת ההנצחה המרכזית היא אמנם די נכבדה, אבל על פי בחינה מוקדמת וזהירה מאד תכסה הקצבה זו לא יותר מ-40% של המינימום ההכרחי ממסגרת הסכום של חצי מיליון לירות, שיעלה המפעל לפי הערכה. מכאן שנהיה חייבים על גיוס כספים נוספים ממוסדות ההסתדרות בעזרת מזכירות חברת העובדים. הובא בחשבון גם שתקציב השתתפותו של ציבור החברים בשתי שנות התקציב יסתכם ב-200.000 ל"י.

הפעולות הראשונות לגיוס כספים נעשו כבר על ידי כן-אהרן וישראלית ומסתמנת האפשרות שבעבודה מאומצת ומתמדת ניתן יהיה לגייס כספים. בישיבתה השניה החליטה הועדה להטיל את ריכוז הפעולה על אריה חפר. הפעילות להשגת כספים תמשך זמן רב גם לאחר הזינוק הראשון.

התוכנית

באחת מישיבות הקרובות של מליאה ועדת הביצוע היא תבחון את הדרכים לחיכוך המפעל.

ואמנם נחכנסה הועדה בסוף השבוע לדיון בנושא זה. הדיון על החיכוך התבסס בעיקרו על מראה עיניים בסיוורים, שערכו חברי הועדה בישובים, בהם הוקמו בניני ציבור. ומכל המיבנים שראו החברים הופנתה תשומת לבם לבית העם המפואר כ"העוגן" שכנתנו, באשר מצטיין, לדעתם, בנין זה בכל הנתונים והמרכיבים ההולמים בית ציבורי בישוב קיבוצי. הצעתו של ישראלית להתקשר עם מתכנניו של בית זה - האדריכל מור - נתקבלה על דעת כולם.

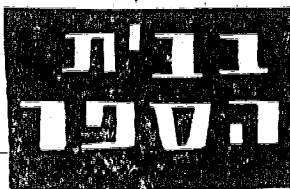
היו בישיבה, כאובן, גם חילוקי דעות וחילופי דברים באשר למסגרת התקציבית והבעיה כיצד להתאים את מבצע הבנייה למסגרת הכספית, שהצבנו לעצמנו, והיא - בין חצי מיליון ל-600.000 ל"י ובהנחה שעלינו להכניח את האולם הגדול ל-1100 עד 1200 מקומות ישיבה.

באשר למיבנה הקטן - הוא בית הזכרון והגנזך - בטרם יוחלט על תוכניתו יסיידו חברי הועדה במספר ישובים, שם נבנו בנינים מסוג זה. השבת יצאו החברים בשתי חוליות לביקור במשקים הבאים - שני משקי עין-חרוד, גל-עד וכנרת.

עוד רבות יסופר מעל דפי העלון על המבצע הגדול, שימשך לכל הפחות שנתיים ימים.

חיקון טעות

ברשימתה של קלרה על התיאטרון בעלון 780 נפלה טעות. כתוב שם: "... בהן חרג צ'חוב מן המקובל בזמנו". צריך להיות - "מן המקובל בזמנו".

אחת הבעיות, שעלתה בדיונים על בית הספר, הן כמוצת הקי-
בוץ והן אצלנו, היתה - סיום 12 שנות לימוד בביית-הספר הקיבו-
צי. הוטל על ועדת החינוך המרכזית לכרר את ההצעה בדבר תעודת
סיום-והשבוע קיימה הועדה דיון בנושא זה בכנס מחנכים.

להלן אמסוד, בחוספת נופך משלי, חלק מדברי המתכנסים. נשאלה
שם השאלה: למי ולמה נועדה התעודה הקיבוצית: האם להגברת
הקליטה? להמשך הלימודים במוסדות אקדמיים? המוסדות הממלכתיים
לא יכירו בתעודה כזאת והיא לא תפסור מבחינות כניסה המקובלות במדינה, ואם כך הרי שהיא
גם לא תועיל בחחום הקליטה.

אנו שואפים לשכלל את בית הספר, להרחיב בו את הדיפרנציאציה ולהרבות ככל האפשר
במסלולי למידה, בהתאם ליכולתם השונה של כל בן ובת. טרם הגענו לכך. הנהגת ציונים
אבסולוטיים על הישגים, כפי שיודשו להמשך הלימודים - תפלה, ללא ספק, לרעה, חלק מן
החניכים בבית הספר, שאיננו סלקטיבי ומטעם זה יש לשלול תעודה כזאת.

אך יש גם צד שני למטבע. הבעיה המטרדית אותנו בפנים היא - היעדר מתח ואחריות (וכ-
לשונם של דוברי הכנס - ה פ ר ז י ט י ו ת) של בנים שאינם ממעוטי הכשרון. המוטיבציה
המוסרית - "אתה צריך ללמוד ולא לבזבז את הזמן, כדי שתהיה חבר קיבוץ בעל השכלה" -
אינה משכנעת במצבים השונים לאורך כל השנים. יש אם כן להקפיד על מילוי הדרישות שאנו
מציבים בפני החבר'ה ולהביאם לכדי ניצול מכסימלי של הזמן כדי שיגיעו להישגים גבוהים
בלימודים. יתכן, שבהשגת מטרה זו יכולה לסייע גם תעודת סיום. ברם, התעודה של הקיבוץ
חייבת להתחשב בראש וראשונה במאמץ, שהושקע ולא להתבסס על הערכה אבסולוטית של ידיעות
והישגים. הדעה הקיצונית האומרת, כי בתעודה של הקיבוץ צריכים לבוא לביטוי גם תחומים
אחרים לבד מן הלמידה - נדחתה בנימוק, שאין לעשות ניתוח אופיו של אדם צעיר, העשוי
עוד להתפתח בכיוונים שונים. לדעתם, צריכה תעודה זו להיות חוות-דעה על הקופת הלימו-
דים והערכה על עבודת הגמר, באם תיעשה, וחר לא.

ולדעתה, לא טבעי יהיה להתחיל בהערכת עבודתו, כבאמצעי דירבון למאמץ בסוף כיתה י' ב.
אם דרך זו נכונה היא, הרי שיש להנהיגה גם בכיתות שקודמות לי' ב. על המועד והצורה
צריכים להחליט המחנכים. ידוע, וזה צוין גם בכנס, שכל אדם ובכל גיל מצפה להערכה על
עבודתו ועל מאמציו ואין להתחיל בבחינות ומבחנים בשנה האחרונה של הלימודים. אלה צרי-
כים ללות את הלמידה והלומדים לאורך כל השנים ולהוות גורם מעודד לחזור על הנלמד.
במידה מסוימת נוהגים כך בבית ספרנו, אך מוטב שתהיה אחידות בנוהג, דבר שיבטיח שמירה
על העקרונות. תעודה ומבחן לא תרופת פלא הם ואינם פוטרים את המורה מחיפוש מתמיד אחר
דרך שתעורר ללמידה.

גם לא אחד מבאלי הכנס דיבר בזכות בחינת בגרות כפי שהיא מקובלת מחוצה לנו. לעומת
זאת יש ואני שומעת דעות כאלה דווקא בתוכנו. דעות האומרות: אילו הנהגנו בחינות בגרות
בכיתה י' ב יכולנו למנוע ביזבוז זמן של בנים המתכוונים לבחינות לאחר סיימם את בית
הספר. מי שמצוי ליד דברים אלה יכול להעיד כי ההיפך מזה הוא הנכון. אין לשעבד את
שנת י"ב או אף חלק ממנה לבחינות. חקופה זו יש לנצל להכנת עבודה גמר רצינית ולהעמיק
את הידיעות בתחומים החשובים לאדם מתקדם ולחבר קיבוץ בעל חודעה. כל אלה, שקוליים,
לדעתי, כנגד שינון בפרקים מסויימים מאד במקצועות אחדים.

ותמהה אני. מדוע גברה פתאם בעיני החברים חשיבותם של לימודים אקדמיים, שבעיקר
למענם נחוצה התעודה? האם חברינו לא ימצאו את מקומם בעבודה? האם לא מוגזם הוא שבנים
ובנות לאחר סיימם את השירות בצבא משתמטים לעתים מנשיאה בעול תפקידים רק משום שהם
מתכוונים למסור בחינות בגרות (מעטים המקרים שדבר זה נעשה בזמן הפנוי של הבן או הבת).
מי שיועד על ידי מוסדותינו להמשך לימודים, הם גם מאפשרים לו להתכוון ומקציבים לכך
גם את הזמן הדרוש. קשה לעמוד בזמן המוקצב? ובשנים האחרות של הלימודים היה קל ללמוד?
הכנס לא סיכם שום הנחיה מחייבת היות וזה היה הדיון הראשון בנושא. יש להמשיך בו
ולהחליט על הנחיות, שיודיכו את בתי-הספר בישובינו.

ח ר צ ה

ש כ נ י ס נ פ ג ש י ם

לפני כשבוע ביקרו אצלנו כ-50 ילד, בני הכיתות ו' ו-ח' מכפר קרא (ואדי ערה). היה
זה ביקור גומלין, מאחר וילדינו ביקרו בכפר לפי כחודש ונתקבלו שם לפי מיטב המסורת
של קבלת אורחים, הנהוגה אצל שכנינו...

גם הם נתקבלו בהתרגשות על ידי הילדים בני הכיתות המקבילות והמורים. סיירו ביחד
בבית-הספר, ב"גת", שם נתכבדו בחוצרת המפעל וביקרו גם בחממות. בכיתה ו' ישבו הילדים
ושחחו ובילו בנעימים ואף הוגש להם שי. בכיתה ח' נערך לפי בקשתם שיעור באנגליה על ידי
באני לשתי הכיתות. החבר שילדינו עליהם עליהם בידיעות והמורה הסביר - זה משום שהילדים
לומדים גם עברית וביחד - שתי שפות זרות. הוא הציע שגם בבתי ספר שלנו ילמדו ערבית, כי
לדעתו עשוי הדבר לתרום להתקרבות ואף לשלום...

לאורכה ולרוחבה של הארץ

השנה, שנה מעוברת, חל חג הפסח בסוף אפריל, כלומר לאחר הטיולים השנתיים של בית הספר. ואמנם, רוב רובן של הכיחות - הטיחה וההנאה, שהן חלק מה- ויות הטיול השנתי, כבר מא- חוריהן.

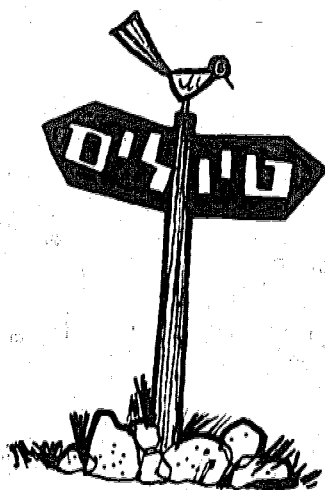
מסלולי הטיולים כיתה י' ב טיילה 8 ימים בערבה, באילת ובסביבתה.

הכיחות י' ו-יא' - 7 ימים באיזור המכתשים בנגב.

בכיתה ט' חל השנה שינוי, הטיול המסורתי להרי יהודה וירושלים הצטמצם לירושלים בלבד ונמשך 4 ימים במקום 8. לעומת זה השתתפו בני הכיתה בימי חופשה פסח בטיול כיחות ט' של הקיבוץ בהיקף ארצי - בשיחוף עם תנועות - הנוער - העובד ומחנות-העולים. הטיול נערך בחוליות מעורבות - בכל חוליה בני משקים שונים וחברי סניף עירוני. איזור הטיול - הגליל העליון.

כיתה ח' חקיים אח טיולה אחרי פסח שיוקדש בחלקו להכרת העיר חל-אביב ומוסדותיה. יטיילן גם באיזור אשדוד - אשקלון.

כיתה ז' עברה במשך 5 ימים בגליל העליון ממשב-עם, מחו- לה, דרך עמק החולה עד להר מירון וצפת.

כיתה ד' טיילה 4 ימים בעמק יזרעאל ובית-שאן. בני הכיתה השקיפו על קפי הארץ מן הגל- בוע, גבעת-המורה וכוכב-הירדן.

כיתה ו' טיילה 5 ימים בגליל התחתון ובעמק הירדן. עלתה על התבור וחצתה את הכנרת מטבריה לעין-גב בסירת-מוטור.

הכיחות ב' ו-ג' - הטיולים עוד לפנייהם והם ייערכו אחרי פסח. הם ישוטטו 2-3 ימים בס- ביבות זכרון-יעקב ומעגן-מיכאל. יכירו את הכרמל, המורקה וסבי- בת חיפה.

חם סדר הטיולים של חשכ'ז, שעברו בהצלחה מלאה. ח.

הלעות ותגובות

הרגשה קשה אחזה אותי עם קריאת מאמרו של חברי יצחק, כי הבחנתי שבינינו יש חילוקי מחשבות ודעות עמוקים מאד. על כן עלי להתוכח קצת עם הדעות שהובאו בעלון 780.

אנחנו אחד הקיבוצים הראשונים הפתוחים זה שנים לנוער הלא יהודי, הבא אלינו מכל ארצות חבל כדי להתבטח מאוירה של חברה סוציאליסטית ישראלית אמיתית. אין לי ספק שזאת היא נקודת המוצא של הקומפלקס גבעת-חיים ו"הלגיון" וטוב מאד שמצוי אצלנו, במידה הרבה יותר גדולה מאשר ביישובים קיבוציים אחרים, המומנט החופשי והטבעיות בקשר עם כל בן-אדם. אני כופר בהחלט בזה כאילו אנו מחזיקים את הנוער הזה לפתרון שאלות עבודה, הסכון, ניצול או הצלה כלשהי.

העולם הוא גדול ויש בו גם בריות תמהוניות (גם בין חברינו וילדינו ישנם כאלה). מה לעשות? ניסגר שרב בין חומות גיטו ונשמור שבעתיים על עמנו "הנבחר". לא, הזמ- נים האלה עברו כבר. וטוב שעברו.

"הלגיון" מקהלות

"הלגיון" אינו ענין של חשבון והוא רצוי לנו כל זמן שהוא אינו גורם לנו להפסדים ברורים ורציניים, או שאינו מאפשר לקלוט צעירים יהודים, שכידוע אינם צובאים על דל- חותינו... את שתי התופעות אינני רואה עדיין.

חבל מאד שאדם בחפקיד מרכזי מכריז על עצמו אחרי זמן כה קצר כעל קטן-אמונה. מי שבאמת בא במגע חמידי עם נערי הלגיון אין לו שום סיבה להצטרף לקטני-אמונה. צעירים אלה הם כודאי לא סוציולוגים ולא כלכלנים, אך גם הם מבינים, שהמושג "עבודה עצמית" הוא פרימיטיבי מאד בחברה כלכלית לא סגורה. פרינציפ זה מתחיל להשבר כרגע שקונים זוג מכנסיים בחוץ ולא תופרים אותם בבית, או כשקונים לחם במשק השכן.

הפרובלימטיקה היא, לדעתי, בצד אחר. הציבור שלנו או חוגים ממנו מגלה דפטיסם בכל החחומים ההומניסטיים. יחד עם העקשנות המקצועית והצבאית הברוכה מוכנים לסימן הראשון של תבוסה בשטח ההשפעה וההבנה עם הזולת, לקפל את הדגל ולהסחלק מן המערכה. מה נשאר מהעמדות שלנו בנוער, בעליה, בישור הערבי? והאם עלינו לסגור גם את החלון הקטן לעולם החיצוני, שהחזקנוהו פתוח בהצלחה גדולה במשך שנים?

בשבילנו הקיבוץ הוא החשובה לבעיות החיים היהודיים והאנושיים במאה ה-20, אבל אולי לנו אם נאבד חוץ העשייה הקיבוצית את השפה המשותפת עם חוגי יהדות אחרים ועם חו- גים לא יהודיים. אם נגיע לכך שנוכל להכין את עצמנו רק במסגרת הקיבוצית הננסית על פני כדור הארץ הרי שבאמת נעשינו "פרובינציאליים". אי אפשר להכחיש שסכנה זאת אמנם רובצת לפתחנו.

על כן רואה אני את כל הקומפלקס הזה לא כמשקפי האמונה הקטנה אלא כמו שהבטא יצחק טבנקין בוועידה האחרונה: "אנו משוכנעים שנסיוננו והישגינו הם בעלי משמעות ויש מהם לקח לחיי כל היהודים בארץ, לעמנו כולו ולא אחשוש לומר - גם לעמים אחרים".

ד. קליש

